

ВИВЧЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ПОБУТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У 7 КЛАСІ

В умовах сьогодення суспільством приділяється значна увага питанням формування всебічно розвиненої особистості дитини, здатної у майбутньому до самостійного життя та діяльності. З огляду на це формування навичок самообслуговування, соціально-побутового орієнтування, раціонального ведення домашнього господарства набуває пріоритетного значення.

В полі окресленої проблеми працювали Т. Б. Гриценко, Т. Д. Іщенко, О. В. Кудря, Т. Ф. Мельничук, Ю. А. Срібна, Г. Я. Цибулько [1–4] та ін. Аналіз літературних джерел навчальної програми з трудового навчання показав, що набуття учнями корисних життєвих навичок у процесі трудового навчання відбувається під час засвоєння ними тем розділу «Технологія побутової діяльності» [5, с. 21–22].

Особливістю вказаного розділу є те, що вивчення його тем є можливим у будь-який час, без порушення календарного плану. Це можна здійснити після закінчення розділу, блоку або модуля; до закінчення або початку четвертого, семестру, навчального року; у тому випадку, коли учні з різних причин (відсутність, невідповідність до уроків, релігійні чи шкільні свята тощо) не можуть виконати заплановану роботу.

Щодо 7 класу, то у розділі «Технологія побутової діяльності» включено теми «Основи технології малярних робіт», «Маркування споживчих товарів».

Тема «Основи технології малярних робіт» вивчається в 7-ому класі згідно навчальної програми трудового навчання для 5–9 класів. Зміст теоретичного матеріалу, який повинні опрацювати учні: основи технологій малярних робіт; малярні роботи; матеріали та інструменти малярних робіт; технологія виконання малярних робіт.

У процесі вивчення даної теми учні повинні навчитися: давати характеристику матеріалів та інструментів для малярних робіт; здійснювати обґрунтування необхідності застосування ґрунтовки; знати назви інструментів для малярних робіт; підбирати фарбу для різних типів поверхонь; знати особливості технології малярних робіт.

Очікувані результати опанування учнями теми «Основи технології малярних робіт»: називати основні види малярних робіт, розповідати про професію маляра, малярні матеріали та інструменти, самостійно проводити аналіз та підбір кольорової гами фарб, поєднувати кольори, знати їх вплив на стан людини, вести елементарні розрахунки перед початком малярних робіт, дотримуватися правил техніки безпеки під час виконання малярних робіт.

Отже, у процесі навчання учні ознайомлюються з основами технології малярних робіт та місцем малярних робіт у сфері виробництва та у сфері послуг.

Тема «Маркування споживчих товарів» також вивчається у 7-ому класі. Навчальною програмою передбачено ознайомлення учнів із такими структурними елементами теми: призначенням етикетки на товарах; екологічними символами; стандартами якості й безпеки; складом продуктів; індексом «Е» та його значенням; попереджувальними символами; спеціальними символами та їх значенням; штрих-кодами і його закодованим змістом.

Учень, згідно програми трудового навчання, повинен вміти: пояснювати призначення етикетки; розрізняти екологічні символи стандартів якості й безпеки; читати спеціальні символи, штрих-коди.

У навчальному процесі вчитель пропонує учням розглянути різноманітні зразки етикеток, ознайомитися з відомостями, які на них нанесено. У ході навчання учні можуть зробити обґрунтовані висновки стосовно того, що етикетки мають значну інформаційну сміть. Крім тексту, вони часто містять зображення, символи. З усіх носіїв маркування

інформація на етикетках є найбільшою за кількістю характерних ознак. Етикетки можуть містити пояснювальні тексти.

Таким чином, навчання учнів 7 класів технології побутової діяльності та основам культури споживання є важливим в умовах сьогодення. Невід’ємною рисою сучасного суспільства є безперервний процес споживання людьми безмежного різноманіття товарів та послуг. Кожна людина є частиною такого суспільства і кожна людина виконує певні дії, притаманні споживачу.

Список використаних джерел

1. Сімейно-побутова культура та домашня економіка : навч. посібник / за ред. Т. Б. Гриценко, Т. Д. Іщенко, Т. Ф. Мельничук. Київ : Вища освіта, 2004. 480 с.
2. Цибулько Г. Я., Климова Н. П. Трудове навчання. 10–12 класи. В 3-х ч. Слов’янськ: ПП «Канцлер», 2007. Частина 1. Поурочні плани з розділу «Раціональне ведення домашнього господарства». 180 с.
3. Kudria O., Sribna Y. Content and methodological aspects of studying the discipline «technology of household activities». Project approach in the didactic process of universities – international dimension : in 4 parts. Lodz : PIKTOR Szlaski i Sobczak Spółka Jawna, 2020. Part 2. P. 86–93.
4. Кудря О. В. Підготовка майбутніх учителів до навчання учнів технології побутової діяльності. *Молодь і ринок*. № 7 (114), 2014. С. 75–79.
5. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Трудове навчання», 5–9 класи. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas> (дата звернення: 14.11.2021).

Марія ПОЛЯКОВА-ЛАГОДА

ВИХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПУБЛІЧНИХ БІБЛІОТЕК УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Роль публічних бібліотеки України та їх функції в сучасному культурному просторі – питання на часі досить актуальне. Інституція, як осередок збереження та пропаганди цінностей національної і світової культурної спадщини, постійно перебуває у інтеграційних процесах. У полі дискусії нині – осмислення ідентичності закладу та його виховного потенціалу в контексті сучасної місії.

Врегульовані Законом України «Про культуру» функції бібліотеки зорієнтовані на збереження друкованих і рукописних матеріалів, їх систематизацію, каталогізацію та гарантії свободи безперешкодного доступу громадян до інформації, для власного розвитку, освіти, культурного збагачення, дозволяя [1].

Функції публічних бібліотек включають розширений вимір послуг для просвіти користувачів, в якому чітко відображено виховний спектр діяльності, спрямований на забезпечення їхніх культурно-освітніх потреб та інтересів і втілений у систематичній, комплексній взаємодії.

Важливі трансформації відбулися із бібліотеками в рамках реформи децентралізації, що проводиться із 2014 року і стосується добровільного об’єднання територіальних громад (ОТГ). За основу взято проект ВГО Українська бібліотечна асоціація «Чотири простори бібліотеки: інноваційна модель діяльності», який здобув перемогу в грантовій програмі Українського культурного фонду в рамках напряму Посилення мереж у сфері культури та акцентує увагу на чотирьох домінантах функціонування закладу: простір навчання, простір натхнення, простір зустрічей та простір подій [3].